

Syytetyn oikeudet rikosoikeudellisissa menettelyissä - Belgia

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#) [nl](#).

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen. Vähäisistä rikkomuksista, kuten liikenne rikkomuksista, joista määrätään yleensä kiinteä rangaistus, kuten sakkorangaistus, kerrotaan [tietosivulla 5](#).

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, saat kattavaa tietoa oikeuksistasi [täältä](#).

Lyhyt yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Seuraavassa esitetään yhteenveto rikosoikeudenkäynnin tavanomaisista vaiheista.

Tutkintatuomioistuimet

Rikosasioita käsittelevät alioikeudessa *chambre du conseil* -jaosto ja muutoksenhakutuomioistuimessa syytejaosto (*chambre de mises en accusation*). Ne tarkistavat vangitsemismääräyksen lainmukaisuuden, päättävät tutkintavankeudesta, valvovat tutkinnan etenemistä ja päättävät tarvittaessa ennakkoratkaisun pyytämistä toimivaltaiselta tuomioistuimelta.

Menettely jaostokäsittelyssä:

- haaste saapua oikeuteen kirjattuna kirjeenä
- tutustuminen asiakirjoihin tuomioistuimen kirjaamossa
- pyyntö täydentävien toimenpiteiden toteuttamisesta ennen istuntoa
- syyteharkinta
- asian ottaminen käsittelyyn ja tuomion julistamispäivän vahvistaminen
- ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen tekeminen; laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta syytetty ei voi valittaa tästä päätöksestä.

Chambre correctionnel (lievempiä rikoksia käsittelevä alioikeuden jaosto)

Jos epäiltyä syytetään rikoksesta, josta on säädetty vähintään 26 euron sakkorangaistus ja/tai vähintään kahdeksan päivän ja enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, hän saa haasteen saapua alioikeuden rikosjaostoon, joka ratkaisee syyllisyyden, antaa vapauttavan tai langettavan tuomion ja päättää uhrille mahdollisesti maksettavan vahingonkorvauksen määrästä. *Chambre correctionnel* voi määrätä enintään 20 vuoden vankeusrangaistuksen.

Menettely rikosasioita käsittelevissä tuomioistuimissa:

- haastemiehen toimittama haaste
- tutustuminen asiakirjoihin tuomioistuimen kirjaamossa
- oikeuden istunto
- kuukauden pituinen päätösharkinta
- tuomion julistaminen
- muutoksenhaku.

Cour d'assises (vakavia rikoksia käsittelevä valamiesoikeus)

Jos syyte koskee rikosta, josta määrättävä enimmäisrangaistus on elinkautinen vankeusrangaistus, asia käsitellään valamiesoikeudessa, jossa on 12 valamiestä ja kolme tuomaria. Kysymyksen syyllisyydestä ratkaisevat valamiehet, ja rangaistuksesta päättävät yhdessä valamiehet ja tuomarit. Tuomioistuin päättää yksin mahdollisille uhreille maksettavista vahingonkorvauksista, jos uhrin niitä vaativat.

Menettely *cour d'assises* -tuomioistuimessa:

- *chambre des mises en accusation* päättää asian käsittelyn siirtämisestä ja haastemies toimittaa haasteen
- tutustuminen asiakirjoihin tuomioistuimen kirjaamossa (maksuttomia jäljennöksiä saatavana pyynnöstä)
- valmisteleva istunto: luettelon laatiminen oikeudessa kuultavista todistajista ja valamiehistön muodostaminen arvonnalla
- suullinen käsittely
- syyllisyyden ratkaiseminen, sitten tarvittaessa päätös rangaistuksesta ja tämän jälkeen vahingonkorvauksista
- ei muutoksenhakua (mahdollisuus hakea tuomion purkamista kassaatio- ja tuomioistuimissa).

Rikosoikeudenkäyntimenettelyjen eri vaiheet ja vastaajan oikeudet niissä on esitetty yksityiskohtaisesti tietosivuilla. Esitetyt tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia eivätkä ne korvaa oikeudellista neuvontaa.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa rikosoikeudenkäyntimenettelyissä jäsenvaltioissa eikä se siksi voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä sivuilla on tietoa siitä, keneen voi ottaa yhteyttä ja miten tulee menetellä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1. Miten saan oikeudellista neuvontaa](#)

[2. Oikeuteni rikostutinnan aikana](#)

- Pidätys ja poliisikuulustelu
- Esitutkinta
- Rikostutkinta
- Erytystapaus: tutkintavankeus
- Tutinnan päättäminen

[3. Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[4. Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä](#)

[5. Liikenne-rikkomukset ja muut vähäiset rikkomukset](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

1. Miten saan oikeudellista neuvontaa

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Jos joutuu rikosoikeudenkäynnin osapuoleksi, on erittäin tärkeää saada riippumatonta oikeudellista neuvontaa. Näillä tietosivuilla kerrotaan, milloin ja missä olosuhteissa rikoksesta epäillyllä on oikeus asianajajaan, ja miten asianajaja avustaa asiakastaan. Tällä yleissivulla kerrotaan, miten asianajajan löytää ja miten hän saa palkkionsa, jos asiakkaalla ei ole varaa maksaa sitä.

Kuinka löydän asianajajan

Belgiassa jokainen asianajaja kuuluu sen tuomiopiirin asianajajayhteisöön, jossa hänen toimipaikkansa sijaitsee. Brysselin asianajajayhteisö muodostuu kahdesta liitosta: ranskankielisten asianajajien liitosta ja hollanninkielisten asianajajien liitosta.

Ranskan- ja saksankielisten asianajajayhteisöjen liitto (OBFG) käsittää Vallonian alueen asianajajayhteisöt ja Brysselin ranskankielisen liiton.

Brysselin hollanninkielinen liitto ja flaamilaiset asianajajayhteisöt kuuluvat *Orde van de Vlaamse Balies* liittoon (OVB).

Asianajaluettelo julkaistaan puhelinluettelossa, keltaisilla sivuilla tai Internetissä (<https://avocats.be/fr> tai <http://www.advocaat.be/>). Rikoksesta syytettyjen puolustamiseen erikoistunutta asianajajaa voi hakea verkkosivuilta valitsemalla erikoisalaksi (*matière préférentielle / voorkeurmaterie*) rikosoikeuden (*droit pénal / strafrecht*).

Asianajajahakuja voi tehdä myös kunta- tai tuomiopiiriokohtaisesti.

Kunkin asianajajayhteisön sihteeristöltä saa luettelon yhteisön omista asianajajista.

Asiakas voi myös ottaa suoraan yhteyttä hänelle suositeltuun asianajajaan sähköpostilla, kirjeitse tai puhelimitse.

Asianajajan palkkion maksaminen

Pääsääntöisesti asianajajan palkkion maksaa asiakas. Asiakkaalta voidaan periä etumaksu. Asianajajan palkkion määrästä ei säädetä laissa. Asianajajan on kuitenkin ilmoitettava asiakkaalleen laskutusperusteensa eli se, muodostuuko lasku tuntipalkkioista kuluneiden tuntien mukaan vai toimenpidekohtaisista palkkioista (tapaamiset, aineiston käsittely, puolustus oikeudessa jne.).

Tämän lisäksi on maksettava asianajotoimistolle aiheutuneet kulut ja oikeushallinnon maksut.

Elleivät asiakkaan varat riittää asianajajan palkkion maksamiseen, hän voi hakea maksutonta oikeusapua siitä oikeusaputoimistosta, jonka tuomiopiirissä hänen asianajajansa toimii. Luettelo kunkin tuomiopiirin oikeusaputoimistoista on saatavilla Internetissä

- [ranskaksi](#)
- [hollanniksi](#).

Asiakas on oikeutettu maksuttomaan oikeusapuun, jos hän saa sosiaaliavustusta, vanhuuseläkettä tai vammaisille myönnettävää toimeentulotukea tai jos hän on vähävarainen vuokralainen, alaikäinen, ylivelkaantunut (hänelle on vahvistettu akordi), vanki, kuultavaksi kutsuttu syytetty tai psyykkisesti sairas.

Maksutonta oikeusapua saa myös asiakas, joka asuu yksin ja jonka kuukausitulot ovat alle 860 euroa, tai asiakas, jolla on asuinkumppani, jos samassa kotitaloudessa asuvien täysi-ikäisten tulot ovat alle 1 104 euroa (summaa korotetaan 145,16 eurolla kutakin huollettavana olevaa henkilöä kohti).

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

2. Oikeuteni rikostutkinnan aikana ennen oikeuskäsittelyn alkua

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Mitä rikostutkinnassa tehdään?

Rikostutkinnassa kerätään todisteita rikoksen tapahtumisesta ja tutkitaan seikat, jotka voivat osoittaa, että epäilty on syytön tai ettei rikosta ole tapahtunut.

Mitkä ovat rikostutkinnan vaiheet? Kuka vastaa rikostutkinnasta?

Poliisi tutkii rikokset, selvittää syylliset ja kerää todisteet.

Kun poliisi epäilee rikoksen tapahtuneen, se ilmoittaa asiasta syyttäjälle, joka päättää

- jättää asian sikseen
- jatkaa tutkintaa itse (esitutkinta) tai
- kääntyy tutkintatuomarin puoleen ja pyytää häntä tutkimaan tiettyä tekoa, ei tiettyä henkilöä (rikostutkinta).

Syyttäjällä on suppeammat valtuudet kuin tutkintatuomarilla. Tutkintatuomari tai syyttäjä johtaa tutkintaa ja antaa ohjeita tiettyjä tutkintatehtäviä hoitaville poliiseille (kuulemiset, kotietsinnät, DNA-näytteiden ottaminen jne.).

Rikostutkinnan päätyttyä

Jos asia on vielä esitutkinnan asteella, syyttäjä voi

- jättää asian sikseen
- ehdottaa sovintoratkaisua: rikossyytteestä luovutaan rahasummaa vastaan (tavanomainen menettelytapa liikenne rikkomustapauksissa)
- ehdottaa sovittelua, kun kyse on vähäisestä rikkomuksesta: rikossyytteestä luovutaan, mutta syyllisen on maksettava uhrille korvaus ja osallistuttava tarvittaessa terapiaan tai koulutukseen
- määrätä epäillyn suoraan pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen eteen
- haastaa epäillyn tuomioistuimeen kirjallisella haasteella: menettelyn nopeuttamiseksi kutsu esitetään syytetylle, kun hänet pidätetään (enintään 24 tunniksi) tai kun hän ilmoittautuu syyttäjälle.

Rikostutkintavaiheessa, se välitetään syyttäjälle, joka esittää lopulliset syytevaatimukset. Tämän jälkeen syytetty voi tutustua tapaukseensa liittyviin asiakirjoihin. Hän saa haasteen saapua tutkintajaoston (*chambre du conseil*) käsittelyyn, jossa luetaan tutkintatuomarin tutkintaraportti sekä mahdollisten asianomistajien (uhrien), syyttäjän ja puolustuksen puheenvuorot, minkä jälkeen

- asia voidaan palauttaa tutkintatuomarille tutkinnan täydentämiseksi tai
- jos rikostutkinta on valmis, voidaan
- päättää lykätä tuomion julistamista, jos julkiset keskustelut voisivat aiheuttaa vahinkoa syytetylle
- määrätä syytetty pakkohoitoon laitokseen, jos hän on ollut rikoksen tehdessään ja on edelleen vakavasti psyykkisesti sairas, minkä vuoksi hän on ollut tapahtumahetkellä syyntakeeton
- siirtää asia toimivaltaisen tuomioistuimen (poliisituomioistuimen tai alioikeuden) ratkaistavaksi. Jos tekojen katsotaan kuuluvan *cour d'assises* tuomioistuimen toimivaltaan, asiakirjat määrätään toimitettaviksi syyttäjälle, koska vain syyteosasto voi kääntyä rikostuomioistuimen puoleen.

Syytetyn muutoksenhakuoikeus rajoittuu tiettyihin menettelyllisiin kysymyksiin, ja muutosta haetaan syyteosastossa.

Tutkintatuomari voi antaa tutkinnan aikana vangitsemismääräyksen tietyin edellytyksin:

- Syyllisyydestä on vahvaa näyttöä.
- Rikoksesta on säädetty vähintään vuoden vankeusrangaistus.
- Vangitseminen on ehdottoman välttämätöntä yleisen turvallisuuden takaamiseksi.

Jos rikoksesta säädetty enimmäisrangaistus on enintään 15 vuotta vankeutta, vangitsemismääräys voidaan antaa vain, jos on perusteltu syy uskoa, että henkilö pakenee, uusii rikoksensa, pakoilee oikeutta tai hävittää todisteita yksin tai yhteistyössä ulkopuolisten kanssa.

Epäillyn on saavuttava tutkintajaostoon viiden päivän sisällä määräyksen antamisesta ja tämän jälkeen kuukausittain tutkinnan päättymiseen saakka (joka kolmas kuukausi, jos kyse on rikoksesta, jota ei voida käsitellä *chambre correctionnel* -jaostossa).

Oikeuteni rikostutkinnan aikana

- [Pidätys ja poliisikuulustelu \(1\)](#)
- [Esitutkinta \(2\)](#)
- [Rikostutkinta \(3\)](#)

- [Erityistapaus: tutkintavankeus \(4\)](#)
- [Tutkinnan päätyminen \(5\)](#)

Pidätys ja poliisikuulustelu (1)

Missä tapauksissa ja miten pitkäksi aikaa poliisi voi pidättää minut?

Poliisi voi pidättää henkilön, joka on jäänyt kiinni rikoksesta itse teossa. Lisäksi pidätys voidaan tehdä syyttäjän tai tutkintatuomarin pyynnöstä, jos syyllisyydestä on vahvaa näyttöä. Poliisi voi pidättää henkilön enintään 24 tunniksi.

Onko poliisilla oikeus tehdä minulle ruumiintarkastus?

Kyllä, pidätyksen yhteydessä saa tehdä ruumiintarkastuksen, jos on syytä uskoa, että pidätettävällä henkilöllä on ase tai vaarallinen esine, tai jos hän uhkaa yleistä järjestystä.

Onko poliisilla oikeus tulla kotiini?

Kyllä, jos rikoksentekijä on tavattu itse teossa, tai hänen suostumuksellaan.

Voiko poliisi tutkia työhuoneeni tai autoni?

Kyllä, työhuone tai auto voidaan tutkia siinä missä asuntokin. Tietyt paikat ovat kuitenkin loukkaamattomia tai erityisesti suojeltuja, ja niiden tutkiminen edellyttää erityismenettelyä (diplomaatin tai parlamentin jäsenen työhuone, ammattisalaisuuksien haltijoille kuuluvat tilat jne.).

Auto voidaan tutkia, jos on syytä uskoa, että sitä on käytetty rikoksen tekemiseen tai sillä on kuljetettu etsintäkuulutettuja henkilöitä, todistuskappaleita tai todisteita taikka yleisen järjestyksen vaarantavaa tavaraa.

Voinko ottaa yhteyttä perheenjäseneeni, ystäväni, lääkäriin tai suurlähetystöni edustajaan?

Lääkärintarkastus tehdään poliisien pitäessä sitä hyödyllisenä taikka pyynnöstä. Tässä vaiheessa poliisi päättää pidätetyn oikeudesta käyttää puhelinta. Jos pidätetty on alaikäinen, poliisin on ilmoitettava pidätyksestä mahdollisimman pian hänen vanhemmilleen, huoltajalleen tai hänestä huolehtivalle henkilölle.

Mitkä ovat oikeuteni poliisikuulustelun aikana?

Pidätetyllä on oikeus vaieta ja kiistää syyllisyytensä eli kieltäytyä tekemästä yhteistyötä syyllisyyteensä viittaavien todisteiden keräämiseksi.

Kuulustelun alussa pidätetylle kerrotaan aina, että

- hän voi pyytää, että kaikki hänelle esitetyt kysymykset ja hänen antamansa vastaukset kirjataan sanatarkasti
- hän voi pyytää saada antaa lausunnon tai tulla kuulluksi
- kaikkea hänen sanomaansa voidaan käyttää todisteena oikeudessa.

Pidätetty voi käyttää hallussaan olevia asiakirjoja, kunhan tämä ei johda kuulustelun lykkäytymiseen. Hän voi vaatia kuulustelun aikana tai myöhemmässä vaiheessa, että nämä asiakirjat liitetään kuulustelupöytäkirjaan tai toimitetaan kirjaamoon.

Kuulustelun päätteeksi pidätetty saa luettavakseen pöytäkirjan. Hän voi myös pyytää, että pöytäkirja luetaan hänelle. Häneltä kysytään, onko hänen lausuntojaan korjattava tai täydennettävä.

Jos pidätetty haluaa ilmaista itseään muulla kielellä kuin menettelyissä käytetyllä kielellä, paikalle kutsutaan auktorisoitu tulkki. Pidätetyn lausunnot kirjataan hänen käyttämällään kielellä tai häntä pyydetään kirjoittamaan itse oma lausuntonsa. Jos kuulustelussa käytetään apuna tulkkia, hänen henkilöllisyytensä ja tehtävänsä kuulustelussa mainitaan.

Pidätetylle kerrotaan, että hän voi saada maksutta jäljennöksen kuulustelupöytäkirjasta.

Esitetäänkö minulle kysymyksiä rikosrekisteristäni?

Poliisilla on pääsy keskusrikosrekisteriin.

Voiko asianajajani olla kuulustelussa läsnä?

Asianajaja ei saa osallistua kuulusteluihin eikä tavata päämiestään tämän ollessa pidätettynä enintään 24 tunnin ajan.

Esitutkinta (*dossier à l'information*, 2)

Esitutkintaa johtaa virallinen syyttäjä (*procureur du Roi*). Valmisteleva menettely on salainen ja kirjallinen ja toimitetaan ilman vastaajan läsnäoloa.

Mitä syyttäjä voi tehdä esitutkintavaiheessa?

Laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta esitutkinnassa ei voida käyttää minkäänlaisia pakkokeinoja, eikä se saa loukata yksilön oikeuksia ja vapauksia. Omaisuutta voidaan takavarikoida tietyin ehdoin.

Syyttäjä voi muun muassa

- käydä tapahtumapaikalla
- kuulla tai kehottaa poliisia kuulemaan epäiltyä tai todistajia
- määrätä epäillyn (joka ei ole jäänyt kiinni itse teosta) pidätettäväksi 24 tunniksi
- teettää epäillyn suostumuksella DNA-kokeen
- takavarikoida postia (mutta ei avata sitä)
- hankkia tietyin ehdoin pankkitietoja
- suorittaa etsintöjä, jos tekijä on tavattu itse teosta tai jos henkilö, jolla on kyseiseen tilaan kohdistuva tosiasiallinen nautintaoikeus, antaa siihen suostumuksensa
- käyttää henkilöön kohdistuvia erityistutkintamenetelmiä.

Mitä voin tehdä, jos oikeuksiani loukataan esitutkinnassa?

Epäilty voi hakea esitutkinnan lopettamista pyytämällä välipäätöstä, jos esimerkiksi hänen omaisuuttaan on takavarikoitu todisteeksi. Syyttäjän on tehtävä hakemuksesta päätös 15 päivän kuluessa. Jos hakemukseen ei vastata tai se hylätään, epäilty voi valittaa syytejaostoon (*chambre des mises en accusation*).

Samalla hakija voi vaatia syyttäjää antamaan ulosottovirastolle (*Organe central pour la saisie et la confiscation, COSC*) luvan myydä takavarikoitu omaisuus tai palauttaa se hakijalle takuita vastaan.

Onko minulla oikeus saada asiakirjat nähtäväkseni?

Toisin kuin rikostutkinnan osalta, missään erityissäännöksessä ei säädetä kaikkien tai joidenkin asiakirjojen toimittamisesta asianosaisille esitutkintavaiheessa. Epäilty voi pyytää asiakirjoja nähtäväkseen syyttäjältä, joka voi hyväksyä tai hylätä pyynnön harkintansa perusteella.

Voinko vaikuttaa siihen, miten asialleni käy?

Syyttäjä tekee yksin päätöksen siitä, luopuuko hän syytteen nostamisesta, kääntyykö hän tutkintatuomarin puoleen, haastaako hän epäillyn saapumaan tuomioistuimeen vai ehdottaako hän vaihtoehtoja ratkaisua (sovintoratkaisun tai sovittelun tapauksessa oikeudenkäynnistä luovutaan, jos epäilty maksaa sakon tai noudattaa sovittelussa asetettuja ehtoja).

Rikostutkinta (*dossier à l'instruction*, 3)

Tutkintaa johtaa ja siitä vastaa tutkintatuomari, jonka puoleen syyttäjä on kääntynyt tai jolle oletettu rikoksen uhri on esittänyt valituksen ja vahingonkorvausvaatimuksen.

Mihin toimiin tutkintatuomari voi ryhtyä?

Tutkintatuomari voi ryhtyä kaikkiin samoihin toimiin kuin syyttäjäkin. Lisäksi hän voi käyttää merkittäviä pakkokeinoja: antaa vangitsemismääräyksen, käyttää puhelinkuuntelua, suorittaa etsintöjä ilman suostumusta, käyttää vieläkin laajempia erityistutkintamenetelmiä jne.

Onko tutkintatuomarin kuultava epäiltyä?

Tutkintatuomarin kuulustelu on pakollinen vain, jos pidätysmääräys on annettu.

Onko tuomarin ilmoitettava epäilylle asian tutkinnasta?

Tuomarin on periaatteessa nostettava syyte, jos epäillyn syyllisyydestä on vahvaa näyttöä. Syytteesenpano tapahtuu kuulustelun jälkeen tai postitse, ja syytetyllä on oikeus tutustua rikosoikeudenkäyntiasiakirjoihin ja pyytää täydentäviä tutkintatoimenpiteitä.

Voiko tuomari määrätä puhelinkuuntelusta?

Kyllä, laissa säädetyn tarkoin ehdoin.

Voinko kieltää kotietsinnän?

Jos tuomari on antanut etsintäluvan, kotietsintä voidaan toimittaa milloin tahansa klo 5–21 välillä.

Voiko tuomari pakottaa minut ruumiillisesti antamaan DNA-näytteen?

Kyllä, tietyin ehdoin.

Mitä voin tehdä, jos tutkinta loukkaa oikeuksiani?

Epäilty voi pyytää välipäätöstä (ks. esitutkinta).

Onko minulla oikeus saada asiakirjat nähtäväkseni tutkinnan aikana?

Jos epäiltyä ei ole pidätetty, hän voi pyytää asiakirjat nähtäväkseen osoittamalla tutkintatuomarille asiaa koskevan pyynnön. Tutkintatuomari voi evätä pyynnön, mutta hänen on esitettävä epäämisen syy. Ellei hakemukseen vastata tai pyyntö evätään, tästä voidaan valittaa syytejaostoon.

Voinko vaatia tiettyjä tutkintatoimia?

Epäilty voi tehdä asiaa koskevan hakemuksen riippumatta siitä, onko hän tutkintavankeudessa. Tutkintatuomari voi evätä hakemuksen, jos hän katsoo, ettei toimenpide ole välttämätön totuuden selvittämiseksi tai että toimenpide voisi haitata tutkintaa. Päätöksestä voi valittaa.

Erityistapaus: tutkintavankeus (4)

Miten tuomarin edessä pidettävä kuulustelu etenee?

Vangitsemismääräyksen antamista edeltävä kuulustelu on pidettävä pidätystä seuraavan vuorokauden sisällä. Muussa tapauksessa vangitsemismääräys on mitätön. Kuulustelussa on mainittava mahdollisuudesta antaa vangitsemismääräys ja kerrottava, mistä kuulusteltavaa epäillään.

Kuulusteltavan asianajaja ei saa olla läsnä kuulustelussa.

Onko pidätetyllä tämän jälkeen oikeus tulla tuomarin kuulemaksi? Pidätetty voi pyytää yhteenvetokuulustelua. Se on ainoa kuulustelu, jossa asianajaja saa olla läsnä.

Koska saan tavata asianajajani?

Tutkintatuomarin ensimmäisen kuulustelun jälkeen.

Voinko kiistää vangitsemismääräyksen laillisuuden tai perusteet?

Vangitsemismääräyksestä ei voi valittaa.

Epäiltyä kuullaan tutkintajaostossa viiden päivän sisällä määräyksen antamisesta. Hän saa asiakirjat nähtäväkseen edeltävänä päivänä. Asianajaja voi pyytää epäillyn vapauttamista tai hän voi pyytää sitä itse.

Asianajaja voi vedota vangitsemismääräyksen lainvastaisuuteen vain ensimmäisessä käsittelyssä (ja muutoksenhaun yhteydessä). Jos vangitsemismääräys vahvistetaan, siitä voi valittaa. Epäiltyä kuullaan syytejaostossa (*chambre des mises en accusation*) 15 päivän sisällä. Ellei tätä määräaikaa noudateta, epäilty vapautetaan välittömästi.

Vangitsemismääräys on voimassa kuukauden (tai kolme kuukautta) kerrallaan. Epäilty voi kunkin kuulemisen yhteydessä kiistää määräyksen aiheellisuuden ja/tai vahvan näytön syyllisyydestä. Hän saa asiakirjat nähtäväkseen kaksi päivää ennen kutakin kuulemistä.

Voinko ottaa vankilasta yhteyttä ulkopuolisiin?

Epäilty voi aina ottaa yhteyttä asianajajaansa.

Sen sijaan tutkintatuomari voi kieltää häntä olemasta yhteydessä muihin henkilöihin enintään kolmen vuorokauden ajan.

Milloin epäilty voidaan vapauttaa?

Tutkintatuomari voi vapauttaa epäillyn milloin tahansa, ja tuomioistuin voi päättää vapauttamisesta kuulemisen yhteydessä. Vapauttamiselle voidaan asettaa ehtoja, tai se voi tapahtua takuista vastaan.

Olen toisen maan kansalainen. Onko minun oltava paikalla tutkinnan aikana?

Vangitsemismääräys voidaan antaa, jos vaarana on, että epäilty pakoilee oikeutta. Tutkintatuomari tai tuomioistuin voi vapauttaa epäillyn takuuta vastaan. Maksettu rahasumma palautetaan, jos epäilty saapuu paikalle menettelyn kaikkiin vaiheisiin.

Jos epäilty vapautetaan, hänet kutsutaan kuulemisiin ja periaatteessa myös pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen eteen. Tutkintatuomari voi asettaa vapauttamisen ehdoksi maastapoistumiskiellon. Tätä ehtoa voidaan pidentää kolmella kuukaudella. Kieltoa voi vastustaa tutkintajaostossa.

Tutkinnan päättäminen (5)

Mitä voin tehdä, jos tutkinta pitkittyy?

Epäilty voi tehdä vuoden kuluttua perustellun hakemuksen tutkinnan päättämisestä syytejaostolle, joka tarkistaa, miten tutkinta on edennyt.

Voivatko syytteet muuttua ennen oikeudenkäyntiä?

Syyttäjä lukee tuomarin toimittaman asiakirja-aineiston ja laatii syytekohtat, joihin syytetyn on hänen mukaansa vastattava tuomioistuimessa. Hän voi myös vaatia syyttämättä jättämistä tai pyytää tuomaria suorittamaan tiettyjä täydentäviä tutkintatoimenpiteitä. Lisäksi syyttäjä voi muuttaa tässä yhteydessä rikosnimikettä. Sitä voidaan muuttaa myös tutkintajaostossa syyteharkinnan yhteydessä.

Voiko epäilty tehdä ennen oikeudenkäyntiä sopimuksen kaikista tai joistakin syytekohtista?

Ei voi. Epäiltyä pidetään syyttömänä, kunnes pääasiaa käsittelevä tuomioistuin on todennut hänet syylliseksi lopullisessa tuomiossaan.

Miten asian käsittely lopetetaan?

Tutkintajaosto tekee tutkintatuomarin raportin, asianomistajien, syyttäjän ja puolustuksen kuulemisen jälkeen päätöksen

- syytteen siirtämisestä toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi
- syyttämättä jättämisestä
- tuomion julistamisen lykkäämisestä: tällöin tosiseikat todetaan vahvistetuiksi, mutta rangaistusta ei määrätä. Tuomari vahvistaa koeajan, jolle voidaan asettaa ehtoja.
- pakkohoitolain soveltamisesta.

Mitä oikeuksia epäillyllä on tässä vaiheessa?

Epäillyllä on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ja saada jäljennös asiakirjoista ennen kuulemista tutkintajaostossa. Hän voi myös pyytää täydentävää tutkintaa. Hakemuksen hylkäämisestä voi valittaa.

Voinko valittaa?

Ennakkoratkaisupyynnöä koskevasta päätöksestä ei voi valittaa, paitsi jos johonkin tutkintatoimenpiteeseen, todisteiden hankkimiseen tai ennakkoratkaisupyynnöön liittyy lainvastaisuus, laiminlyönti tai mitätöintiperuste, jonka vuoksi syyte on jätettävä tutkimatta tai sen ajaminen on lopetettava.

Voinko joutua syytteeseen rikoksesta, jonka osalta olen jo ollut tutkinnan kohteena toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa?

Periaatteessa tämä ei ole mahdollista.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvalliot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

3. Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [nl](#).

Missä oikeudenkäynti pidetään?

- Poliisituomioistuimissa käsittelee lievimmät rikkomukset (kuten maaseutulain rikkomiset), joista rangaistuksena on 1–25 euron sakko, ja kaikki tieliikennelain rikkomukset (kuolonkolareista alkaen).
- Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rikosoikeudelliset jaokset käsittelevät tuomiovaltaansa kuuluvia rikoksia (rikoksia, joiden yhteydessä voidaan välittömästi ottaa huomioon lieventämisperusteita).
- Rikostuomioistuimissa käsittelee vakavimmat rikokset (rikokset, joiden yhteydessä ei voida tai ei haluta ottaa huomioon lieventämisperusteita).

Onko oikeudenkäynti julkinen?

Periaatteessa oikeudenkäynti on julkinen ja kaikille (asiasta kiinnostuneille, toimittajille) avoin, paitsi jos turvallisuussyyt edellyttävät muuta.

Kun kyseessä on siveellisyysrikos (raiskaus tms.), tuomioistuinta voidaan pyytää pitämään istuntonsa suljetuin ovin eli päästämään saliin vain asianosaiset.

Kun oikeus käsittelee vakavan psyykkisen sairauden vuoksi syyntakeettoman rikoksentehtäjän määräämistä pakkohoitoon, voidaan hakea istunnon pitämistä suljetuin ovin, mitä syyttäjä voi kuitenkin vastustaa.

Kuka antaa tuomion?

Poliisituomioistuimissa tai alioikeuden rikosjaostossa (*chambre correctionnelle*) asian ratkaisee ammattituomari. Sen sijaan rikostuomioistuimissa 12 valamiestä ratkaisevat yksin syytetyn syyllisyyden. Tämän jälkeen he päättävät rangaistuksesta kolmen tuomarin kanssa.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyttäjä ja tuomari voivat tarkastella syytetyn syyksi luettavia tosiseikkoja eri tavoin. Jos esimerkiksi auton ikkuna on rikottu, syyttäjä voi nostaa syytteen varkauden yrityksestä, vaikka tosiasiallisesti tarkoituksena olisikin ollut vain rikkoa lasi. Tuomari voi tulkita asian toisin ja katsoa, että kyse on omaisuuden turmelemisesta. Hänen on kuitenkin ilmoitettava asiasta syytetylle, jotta tämä voi puolustautua muuttunutta syytettä vastaan.

Mitä tapahtuu, jos teen oikeudenkäynnin aikana sopimuksen kaikista tai joistakin syytekohteista?

Rangaistus ei lievene automaattisesti.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Onko minun oltava oikeudenkäynnissä paikalla? Onko minun oltava paikalla koko oikeudenkäynnin ajan?

Asianajaja voi aina toimia syytetyn edustajana. Syytetty voidaan velvoittaa saapumaan paikalle poikkeustilanteissa tuomioistuimen määräyksellä, joka sen on toimitettava syytetylle ennen istuntoa.

Voidaanko oikeudenkäynti pitää syytetyn poissa ollessa?

Ellei syytetty ole paikalla eikä häntä edusta asianajaja, joka voisi vastata syytteisiin, oikeudenkäynti pidetään syytetyn poissa ollessa ja hänet tuomitaan poissaolevana.

Jos syytetty asuu toisessa jäsenvaltiossa, saako hän osallistua videoneuvottelulaitteiston välityksellä?

Ei saa.

Saanko avukseni tulkin, ellen ymmärrä tuomioistuimessa käytettävää kieltä?

Kyllä.

Onko minulla oltava asianajaja?

Ei, paitsi rikostuomioistuimissa.

Suodaanko minulle asianajaja?

Kyllä, tietyin ehdoin (katso [tietosivu 1](#)).

Voinko vaihtaa asianajajaani?

Kyllä, jopa perustelematta asiaa.

Saanko käyttää puheenvuoron oikeudenkäynnissä?

Kyllä.

Onko minun puhuttava oikeudenkäynnissä?

Ei välttämättä.

Mitä tapahtuu, ellen puhu oikeudenkäynnissä totta?

Syytetyllä on oikeus kiistää syyllisyytensä ja laatia puolustusstrategiansa haluamallaan tavalla. Tähän kuuluu myös oikeus pysyä vaii.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Voinko kiistää minua vastaan esitettävät todisteet?

Kyllä.

Millä tavalla?

Pyytämällä istunnossa tuomaria teettämään täydentäviä tutkintatoimenpiteitä.

Miksi?

Syytteiden perättömyyden osoittamiseksi.

Millaisia todisteita voin esittää puolustuksekseni?

Puolustuksekseni voi esittää asiakirjoja, pyytää asiantuntijalausuntoja, pyytää uuden todistajan kuultavaksi jne.

Voinko käyttää yksityisetsivää syyttömyyteni osoittavien todisteiden hankkimiseksi?

Kyllä.

Hyväksytäänkö tällaiset todisteet?

Kyllä.

Voinko pyytää todistajia puhumaan puolestani?

Kyllä.

Voinko minä tai voiko asianajajani esittää muille oikeudenkäynnissä kuultaville todistajille kysymyksiä?

Kyllä, poliisin tai tuomarin kautta.

Voinko minä tai voiko asianajajani kiistää sen, mitä he sanovat?

Kyllä.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

Kyllä.

- Millaiset tiedot?

Aikaisemmat tuomiot.

- Missä tilanteessa ja missä vaiheessa?

Niiden perustella enimmäisrangaistus voidaan kaksinkertaistaa, ja ne voivat estää lieventämisperusteiden huomioon ottamisen.

- Otetaanko toisessa jäsenvaltiossa aiemmin annetut tuomiot huomioon oikeudenkäynnissä?

Kyllä, niitä koskevat tiedot voidaan toimittaa tuomarille.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päätyttyä?

Mihin eri lopputuloksiin oikeudenkäynti voi johtaa?

- Kanne voidaan jättää tutkimatta, jos jotakin tärkeää sääntöä ei ole noudatettu. Tällöin on kuitenkin mahdollista nostaa uusi kanne.
- Syytetylle voidaan antaa vapauttava tuomio, ellei syyllisyydestä ole riittävästi näyttöä ilman varteenotettavaa epäilystä.
- Syytetty voidaan tuomita.

Jos syytetty tuomitaan, tuomari voi valita viidestä vaihtoehdosta rikoksen luonteen ja syytetyn rikoshistorian mukaan. Ne ovat

- vankeusrangaistus
- yhdyskuntapalvelu. Tuomitun on tehtävä vuoden sisällä yleishyödyllistä palkatonta työtä. Ellei hän suorita yhdyskuntapalvelua, hänelle määrätään vankeus- tai sakkorangaistus.
- sakkorangaistus
- tuomion täytäntöönpanon tai julistamisen lykkääminen, johon voidaan liittää 1–5 vuoden pituisen koeajan voimassa olevia ehtoja (tuomittu ei saa tehdä uusia rikoksia, hänen on osallistuttava koulutukseen, hänen on pysyttävä poissa tietyistä paikoista jne.)
- pelkkä syylliseksi julistaminen.

Mikä on rikoksen uhrin (asianomistajan) rooli oikeudenkäynnissä?

Hän voi puhua häntä koskevista seikoista ja vaatia rahallista korvausta.

Miten?

Suullisesti tai kirjallisesti.

Missä vaiheessa?

Istunnossa heti sen jälkeen, kun tuomari on kuullut syytettyä.

Tarkempia tietoja on [uhrien oikeuksia](#) käsittelevillä tietosivuilla.

Linkkejä

[Tuomioistuinten osoitteet](#)

[Oikeusministeriön verkkosivut](#)

[Vankiloiden osoitteet](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

4. Oikeuteni oikeudenkäynnin päätyttyä

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Voinko hakea muutosta?

Voinko hakea muutosta tuomioon?

Henkilö tuomitaan poissaolevana, jos tuomio annetaan hänen poissa ollessaan tai niin, ettei häntä edusta asianajaja. Tuomitulla on aina käytettävissään erityinen muutoksenhakukeino, tuomion riitauttaminen. Tuomiosta voi myös valittaa.

Kun tuomio annetaan tuomitun läsnä ollessa, katsotaan, että molempia osapuolia on kuultu. Tuomioon voi hakea muutosta valittamalla. Tämä mahdollisuus on olemassa vain, jos päätöksen on tehnyt *tribunal*-tuomioistuin. Muutoksenhakutuomioistuimen (*cour d'appel*) tai *cour d'assises* rikostuomioistuimen tuomiosta ei voi valittaa.

Miten ja missä muutosta haetaan?

Jos tuomittu on vangittuna, tuomion voi riitauttaa ja siitä voi valittaa vankilan kirjaamossa. Jos hän on vapaana, tuomio riitautetaan haastemiehen avulla, kun taas valitus on toimitettava tuomion antaneen tuomioistuimen kirjaamoon.

Missä ajassa muutosta on haettava?

Muutosta on haettava 15 päivän kuluessa tuomion antamisesta.

- Riitauttamisen määräaika alkaa seuraavana päivänä siitä, kun tuomittu saa kirjallisen tiedoksiannon tuomiosta.
- Valituksen jättämisen määräaika alkaa seuraavana päivänä siitä, kun istunto, jossa tuomio annetaan, on pidetty.

Millaisia muutoksenhaun perustelut voivat olla?

Muutoksenhaussa voidaan kiistää vahvistetut tosiseikat tai oikeudelliset perusteet.

Mitä tapahtuu, jos haen muutosta?

Mitä tapahtuu, jos olen vankilassa hakiessani muutosta?

Jos muutoksenhaku koskee rikosta, josta tuomitulle on määrätty vankeusrangaistus, hän jää vankilaan, kunnes uusi päätös on tehty. Tämän uuden oikeudenkäynnin aikana on mahdollista hakea väliaikaista vapauttamista.

Jos tuomittu on vangittu muusta syystä, muutoksenhaku ei vaikuta tilanteeseen vangitsemisen osalta.

Kuinka kauan muutoksenhaun käsittely kestää?

Riitautus otetaan käsiteltäväksi 15 päivän kuluessa muutoksenhausta, jos tuomittu on vapaana, tai kolmen päivän kuluessa, jos hän on vangittuna. Se on käsiteltävä 60 päivän kuluessa muutoksenhausta.

Voinko esittää muutoksenhaun yhteydessä uusia todisteita?

Kyllä.

Mitä sääntöjä tässä yhteydessä on noudatettava?

Samoja sääntöjä kuin ensimmäisen tuomarin edessä (ks. [tietosivu 3](#)).

Mitä muutoksenhakukäsittelyssä tapahtuu?

Tuomari tarkistaa ensin, onko muutoksenhaku tehty ajoissa, ja arvioi tämän jälkeen uudelleen esiin tuotuja seikkoja ja mahdollista rangaistusta.

Millaisen päätöksen tuomioistuin voi tehdä?

Mitä tapahtuu, jos muutoksenhaku hyväksytään / hylätään?

Riitautuksen tai valituksen hyväksyminen voi johtaa kahteen eri tilanteeseen:

- asian tutkimatta jättämiseen tai vapauttavaan tuomioon, mikä merkitsee välitöntä vapauttamista vankilasta
- rangaistuksen lieventämiseen.

Jos muutoksenhaku hylätään ja kyseessä on

- riitautus, tuomio vahvistetaan mutta sitä ei milloinkaan kovenneta
- valitus, tuomio vahvistetaan ja sitä voidaan koventaa.

Voinko hakea muutosta ylemmästä tai muusta oikeusasteesta?

Tribunal-tuomioistuimen tekemään päätökseen tuomion riitauttamisesta voi hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimesta. Tuomion purkamista voi hakea kassaatiotuomioistuimesta 15 päivän kuluessa muutoksenhakua koskevasta ilmoittamalla asiasta muutoksenhakutuomioistuimen kirjaamoon. Tämä ei keskeytä tuomion täytäntöönpanoa.

Missä tilanteessa?

Tuomio voidaan purkaa vain syytetyn oikeudenloukkauksen tai menettelyvirheen vuoksi.

Jos ensimmäinen tuomio oli virheellinen, saanko vahingonkorvausta?

Kyllä, jos tuomittu on ollut asian vuoksi pidätettynä.

Millä perusteella?

Korvauksella hyvitetään vankeudesta aiheutunut vahinko.

Miten vahingonkorvausta haetaan?

Kirjallisesti Belgian oikeusministeriöltä.

Jos muutoksenhaku hyväksytään, jäävätkö tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriin?

Eivät.

Koska tuomio on lopullinen?

Poissaolevana annettu tuomio muuttuu lopulliseksi, jos sitä ei ole riitautettu 15 päivän kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

Muu tuomio on lopullinen, jos tuomittu tai syyttäjä ei ole valittanut siitä 25 päivän kuluessa sen antamisesta.

Olen toisen jäsenvaltion kansalainen. Voidaanko minut palauttaa kotimaahan Belgiassa pidetyn oikeudenkäynnin jälkeen?

Voidaan.

Tapahtuuko palauttaminen automaattisesti?

Ei, vaan se edellyttää aina Belgian ja kyseisen valtion välistä sopimusta.

Missä tilanteissa tuomittu voidaan palauttaa?

- 1. Jotta Belgiassa annettu tuomio, johon ei voi hakea muutosta ja joka koskee vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistusta, voidaan panna täytäntöön tuomitun kotimaassa (ks. myös [La Justice de A à Z \(oikeuslaitoksen aakkoset\)](#))

a) tuomitun suostumuksesta vain, jos hänellä on oleskelulupa Belgiassa, ks. [eurooppalainen yleissopimus](#)

b) ilman tuomitun suostumusta, jos hänellä ei ole oleskelulupaa Belgiassa tai oleskelulupa on mennyt umpeen (ks. [eurooppalaisen yleissopimus](#)) tai jos Belgia on antanut tuomitusta **eurooppalaisen pidätysmääräyksen**, joka sisältää takeet palauttamisesta alkuperämaahan.

- 2. Ilman tuomitun suostumusta, jotta hänet voidaan tuomita alkuperämaassa annetun **eurooppalaisen pidätysmääräyksen** pohjalta. Jos tuomitulla on vielä jäljellä Belgiassa kärsittävä rangaistusta, Belgia voi odottaa rangaistuksen päättymistä ja palauttaa hänet alkuperämaahansa tai siirtää hänet sinne tilapäisesti palautustakein, jotta tuomio voidaan suorittaa loppuun Belgiassa. Jos tuomitun vakituinen kotipaikka on Belgiassa, hän voi pyytää Belgiaa luovuttamaan hänet sillä ehdolla, että hän voi palata Belgiaan ulkomailla annetun tuomion suorittamiseksi Belgiassa.
- 3. Ilman tuomitun suostumusta, jotta hänen alkuperämaassaan voidaan panna täytäntöön tuomio, joka on julistettu siellä annetun **eurooppalaisen pidätysmääräyksen** pohjalta. Jos tuomitulla on vielä jäljellä Belgiassa kärsittävä rangaistusta, Belgia odottaa rangaistuksen päättymistä ja siirtää tuomitun tämän jälkeen alkuperämaahansa. Jos hänen vakituinen kotipaikkansa on Belgiassa, hän voi pyytää Belgiaa kieltäytymään määräyksen täytäntöönpanosta, jotta rangaistus voidaan panna täytäntöön Belgiassa alkuperämaan sijasta.

Voinko hakea muutosta palautuspäätökseen?

Kyllä, paitsi jos kyse on vapaaehtoisesta paluusta.

Jos palautuksen tarkoituksena on panna Belgiassa julistettu tuomio täytäntöön alkuperämaassa (tapaus 1), päätöksen kumoamista ja lykkäämistä koskevat muutoksenhakupyynnöt on tehtävä 60 päivän kuluessa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja väli päätöksen antaneelta tuomarilta** on haettava kiireesti muutosta.

Jos kyse on alkuperämaasi antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta (tapaukset 2 ja 3), **tutkintatuomari** tutkii asian ensin, minkä jälkeen asia tarkastetaan **jaostokäsittelyssä** 15 päivän kuluessa pidätyksestä. **Valituksen** voi tehdä **synteja ostolle (chambre des mises en accusation)** 24 tunnin kuluessa siitä, kun jaostokäsittelyssä on annettu asiasta määräys (ks. [tietosivu 3](#)). Samoin kassaatiotuomioistuimelle voi tehdä valituksen 24 tunnin kuluessa siitä, kun muutoksenhakutuomioistuin on tehnyt päätöksensä.

Jos minut tuomitaan Belgiassa, voidaanko minut tuomita uudelleen samasta rikoksesta?

Ei.

Syytetä/tuomiota koskevat tiedot

Merkitäänkö syytetä ja tuomiota koskevat tiedot rikosrekisteriini?

Kyllä.

Miten ja missä näitä tietoja säilytetään?

Tietoja säilytetään keskusrikosrekisteriksi kutsutussa tietokannassa, jota ylläpitää Belgian oikeusministeriö.

Miten kauan tietoja säilytetään?

Tiedot poliisin määräämistä rangaistuksista (1–7 päivän vankeus, 1–25 euron sakko, 20–45 tunnin yhdyskuntapalvelu) säilyvät rikosrekisterissä kolme vuotta.

Muita tuomioita koskevat tiedot jäävät rikosrekisteriin pysyvästi. Rekisterimerkinnot voidaan kuitenkin poistaa rangaistusseuraamusten kumoamisenmenettelyn tuloksena.

Voidaanko tietoja säilyttää ilman suostumustani?

Kyllä.

Voiko tietojen säilyttämistä vastustaa?

Ei voi.

Kenellä on pääsy rikosrekisteriini?

Oikeus- ja poliisiviranomaisilla rajoituksitta.

Rikosrekisteriä ei pidä sekoittaa rikosrekisterioitteeseen, jota tietyt viranomaiset ja yksityiset tahot (kuten työnantaja) voivat vaatia ja jossa ei mainita kaikkia rekisteriin kirjattuja tietoja. Esimerkiksi pelkät rangaistusmääräykset, enintään kuuden kuukauden vankeustuomiot ja enintään 500 euron sakot tai tieliikennelain rikkomisesta määrätyt sakot, joihin ei liity ajo-oikeuden menettämistä yli kolmeksi vuodeksi, eivät näy enää rikosrekisterioitteessa kolmen vuoden ja 25 päivän kuluttua tuomion julistamisesta.

Rikosrekisterissä ei mainita koskaan ehdollista rangaistusta riippumatta siitä, liittyykö siihen koeaika vai ei.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012

5. Vähäiset rikkomukset

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Miten käsitellään vähäisiä liikenerikkomuksia?

Liikenerikkomuksen todettuaan poliisi voi lähettää ajoneuvon omistajalle lomakkeen tapahtumahetkellä ajoneuvoa kuljettaneen henkilön henkilöllisyyden selvittämiseksi. Tämän jälkeen syyttäjä voi ehdottaa rikoskäsitteilyn sijaan rikesakkoa, joka suoritetaan pankkisiirtona arvonlisäverosta, rekisteröinneistä ja omaisuusasioista vastaavalle veroviranomaiselle.

Maksamalla rikesakon rikkomuksen tekijä välttyy haasteelta saapua poliisituomioistuimeen eli suuremmalta sakkorangaistukselta ja lisäksi oikeuden kulujen maksamiselta. Rikesakon maksaminen merkitsee kuitenkin rikkomuksen tunnustamista ja vastuun ottamista mahdollisista uhreista, jos rikkomus on aiheuttanut vahinkoa muille tienkäyttäjille.

Kuka käsittelee tällaiset rikkomukset?

Maksua ehdottaa poliisituomioistuimen syyttäjä. Veroviranomaisen rikossakkoyksikkö huolehtii suoritettujen maksujen kirjaamisesta ja ilmoittaa niistä syyttäjälle.

Millaista menettelyä sovelletaan?

Maksuehdotus toimitetaan lainrikkojalle kirjattuna kirjeenä tai poliisin antaman huomautuksen muodossa. Maksuaika vaihtelee 15 päivästä kolmeen kuukauteen ja on poikkeustapauksissa kuusi kuukautta.

Millaisia ovat seuraamukset?

Jos rikesakko jätetään maksamatta tai tekijä torjuu maksuehdotuksen, syyttäjä haastaa tekijän poliisituomioistuimeen, jossa hänelle tuomitaan lain mukainen rangaistus (sakko, vankeus, ajo-oikeuden menettäminen).

Rangaistaanko muiden jäsenvaltioiden kansalaisia tällaisista rikkomuksista?

Kyllä.

Miten?

Rikkomuksen todennut poliisi antaa tekijälle maksuehdotuksen.

Jos tekijä torjuu ehdotuksen, poliisi voi vaatia häntä suorittamaan välittömästi lainmukaisen vähimmäissakon sillä uhalla, että hänen ajoneuvonsa takavarikoidaan välittömästi.

Ellei tekijä suostu maksuehdotukseen, etukäteen maksettu summa voidaan korvata tai vähentää poliisituomioistuimen annettua tuomionsa.

Miten muita vähäisiä rikkomuksia käsitellään?

Kunnallishallinto puuttuu yleisen järjestyksen (maksullinen pysäköinti, julkisen tilan siisteys) rikkomiseen. Ellei järjestyksenrikkoja suorita maksua, hänet voidaan haastaa paikallisen rauhantuomarin eteen.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä hallinnollisia sakkoja muun muassa sosiaalialalla, verotuksen alalla, jalkapallo-otteluiden turvallisuuden, raideliikenteen ja muun julkisen liikenteen alalla. Sakoista voi valittaa eri tavoin siviiliasioita käsittelevään tuomioistuimeen.

Merkittääkö tällaiset rikkomukset rikosrekisteriin?

Liikenerikkomuksiin liittyvät tuomiot merkitään rikosrekisteriin. Hallinnollisia ja jalkapallosta annettuun lakiin perustuvia sakkorangaistuksia ei merkitä rikosrekisteriin.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 05/07/2012